

Danijela Župančić

Pjevački zbor i zborovođa

Sve je veća potreba za obrazovanjem mladih zborovođa te poticanjem na što kvalitetniji rad, osobito s većinom amaterskih zborova oko nas. Imamo prigodu opažati one koji se tek dokazuju, a i one koji se na tom području trude duže vrijeme. Ima ih zaista različitih; onih ambicioznih, koji žele biti zapaženi (a u novije vrijeme i atraktivni), do onih koji posao obave »jer ne ide nikako drugačije«, pa sve do onih koji se možda i trude, ali ne znaju na koji bi način radili sa zborom, što treba popravljati, a na što se usredotočiti.

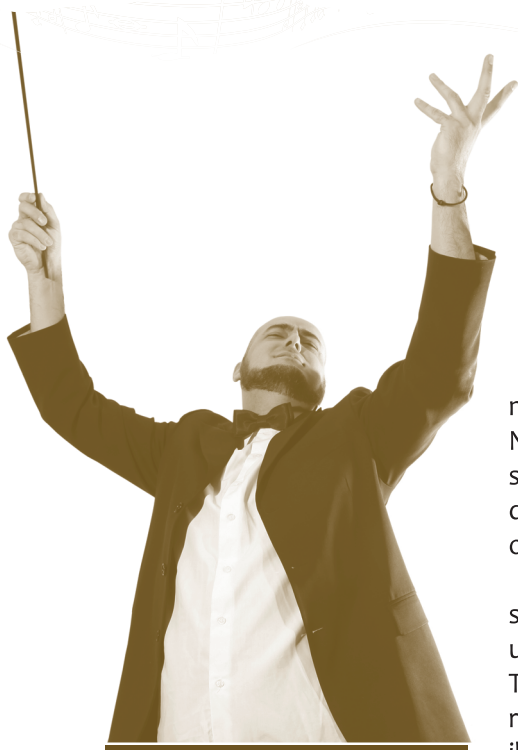
Zborovođa je voditelj i učitelj zbora i trebao bi steći njegovo potpuno povjerenje. Nikada ne smije biti pristran prema svojim članovima, niti isticati sebe i svoje vlastite vrijednosti. U današnje vrijeme, kada se sve kreće prebrzo, ljudi imaju vrlo malo strpljenja za učinkovit rad, koji će tek kasnije pokazati prave rezultate, pa nije niti previše popularno raditi što duže vrijeme i čekati

da tko primijeti promjenu i napredak u trudu i radu. Stoga je važno da zborovođa bude taj koji neprestano motivira ljude i prezentira glazbenu kompoziciju na način da ih oduševi do te mjere da i sami uživaju u izvođenju i u pjevanom tekstu prožive dubinu pjevane riječi.

Zborovođa bi u prvom redu trebao biti vrlo muzikalan, dobro poznavati teorijske predmete, vokalnu tehniku, dirigi-

ranje, dobro svirati glasovir i biti pedagog, koji će na jednostavan način moći objasniti što želi od zbora i na koji način to postići. Također ne bi smio biti nervozan, neodlučan ili sramežljiv.

Ako je dirigent nervozan i nema strpljenja više puta na probi ponoviti što želi, pa čak i na nekoliko proba zaredom ponoviti iste stvari, demotivirat će ljude i izgubiti pouzdanje.

Zborovođa bi u prvom redu trebao biti vrlo muzikalan, dobro poznavati teorijske predmete, vokalnu tehniku, dirigiranje, dobro svirati glasovir i biti pedagog, koji će na jednostavan način moći objasniti što želi od zbora i na koji način to postići. Također ne bi smio biti nervozan, neodlučan ili sramežljiv.

Normalno je da ćemo mnogo puta ponavljati, osobito s amaterskim zborom. Ako je dirigent neodlučan i dosadan i samo teorijski govori o onome što treba učiniti, autoritet će mu zasigurno vrlo brzo biti ugrožen, što će se odraziti i na kvalitetu glazbe.

Postoje također i sramežljivi dirigenti, koji se stide svojih stavova i osjećaja i energičnijih kretnji, pa dobivamo korektno izvedenu kompoziciju, ali takvu koja ne ostavlja nikakav dojam

Interpretacija je nemoguća bez glazbene analize (ponavljanja, fraze, motivi), tempa (ubrzavanje, usporavanje), stila (je li polifoni, homofoni, ako je polifoni, koje dionice i kada imaju prednost pred ostalima, logična kretanja i dr.) i eventualno moguće modulacije.

na slušatelja, a što je krajnji cilj. Naravno, dosta ovisi i o okolnostima, koje nekad u radu s ljudima nisu nimalo jednostavne, osobiti u manjim mjestima.

Zborovođa koji preuzima vodstvo zbora, mora ponajprije upoznati okolnosti u vezi s tim. Trebalo bi vidjeti radi li se o zboru koji propada, koji je u usponu, ili o novoosnovanom zboru. Ovisno o tome morao bi pristupiti na najpraktičniji mogući način. Naprimjer ako zbor propada, vjerojatno postoje mnogi načini za rješavanje toga problema, kao npr. osnivanje manjega komornog zbora i slično.

Zbor koji je u usponu trebalo bi i dalje nastojati tako voditi dobrim radom, motivacijom ljudi i javnim nastupima koliko je to moguće.

U novoosnovanom zboru situacija je nešto teža, jer treba upoznati mjesne prilike, ljude (koji bi koristili ili štetili tom radu u zboru), instrument kojim raspolažemo (ili ne raspolažemo), prostor, notni materijal, običaje i dr. Za to je potrebno provesti audiciju.

Rad na kompoziciji

Odabir skladbe od strane dirigenta ovisi o kvalifikaciji zbora. Uvijek vrijedi pravilo da je bolje izvesti lakšu kompoziciju dobro nego težu lošije. Pri oda-

biru treba gledati opseg dionica, harmoniju, melodiju ritam i polifoniju. Svaki bi dirigent trebao »proći« partituru u vrijeme pripreme prije nego ona dođe pred zbor te imati predodžbu o izvedbi i načinu na koji bi se trebala izvesti. Smisao pjevanog teksta također je važan, jer iz njega proizlazi glazbeni sadržaj. Od velike je važnosti naučiti pjevati tekst ispravno, jer naknadne ispravke otežavaju učenje, budući da se pjevači (posebice amateri) teško oslobađaju usvojenih navika.

Interpretacija je nemoguća bez glazbene analize (ponavljanja, fraze, motivi), tempa (ubrzavanje, usporavanje), stila (je li polifoni, homofoni, ako je polifoni, koje dionice i kada imaju prednost pred ostalima, logična kretanja i dr.) i eventualno moguće modulacije.

Odmah na početku trebalo bi odrediti mjesta u kojem trenutku pojedine dionice uzimaju zrak, jer je to važno za pripremu respiratornih organa, a i za ujednačenost tona. Čest je slučaj da se zamijeni taktiranje i dirigiranje. To su dvije različite stvari. Taktiranje pokazuje samo dobe, a dirigiranje zahtijeva kreativne sposobnosti.

Za svaku probu važno je unaprijed odrediti vrijeme i ciljeve te ih nastojati savladati.